

WPA Benelux

Nieuws 2014/3

WPA – Nieuwsbrief 3 – 2014

- Blz. 2 Van het bestuur
- Blz. 3 Op bezoek bij onze Oosterburen
- Blz. 6 Een nieuwe man?
- Blz. 8 Nieuwsflitsen
- Blz. 10 Lidmaatschap en agenda
- Blz. 11 Uitnodiging Fazantendag

**Witnek-
kraanvogel**
(*Grus vipio*)

Foto
Paulo Raeymaekers
bij Gerritzma

Colofon

Voorzitter

Ludo Pinceel

Secretaris

Paulo Raeymaekers

Penningmeester

Teun van de Braak

Leden

Dr. Serafino Di Cristofaro

Frédéric Verstappen

Ivan Roels

Dirk Callebaut

Jaak Janssen

Coördinator studbooks

Ivan Roels

Website

www.wpa-benelux.info

E-mail

info@wpa-benelux.info

Hoofdredacteur Nieuwsbrief

Ludo Pinceel

Leden European Conservation Breeding Group

Ludo Pinceel

Paulo Raeymaekers

Frédéric Verstappen

Internationale contacten

Steven Vansteenkiste

Veterinaire aspecten

Loi Burger

Ereleden

Han Assink postuum

Dieter Arnolds postuum

Madelon Willemsen

Postadres secretariaat

Paulo Raeymaekers

Lage weg 37c

2470 Retie

België

Raad van Advies

R. van Bockstaele

Prof. Dr. G.M. Dorrestein

Ir. R. Holsheimer

Drs. Ir. P.P. van der Lugt

Drs. Ing. Ronald Wezeman

Uitgave

De Nieuwsbrief WPA wordt 4

maal per jaar uitgegeven onder

verantwoordelijkheid van de

WPA-Benelux

Van het bestuur

Het is nu hoogzomer en de meeste fazanten zijn nu wel gestopt met leggen. Hopelijk viel het broedseizoen een beetje mee voor onze leden. Zoals altijd bereiken ons erg tegenstrijdige geruchten: van zeer goede kweekresultaten tot bittere ellende. Zo zal het wel altijd zijn en blijven.

Of dit nu een goed of een minder geslaagd jaar zal blijken te zijn, is voor ons WPA-Benelux van ondergeschikt belang. Het is namelijk 35 jaar geleden dat in 1979 in Diergaarde "Blijdorp" onze afdeling van WPA boven de doopvont werd gehouden. De oprichting ging gepaard met de allereerste "Fazantendag" van onze vereniging en het organiseren van deze bijeenkomsten, waar gelijkgestemden elkaar jaarlijks kunnen ontmoeten om nieuwtjes uit te wisselen en bij te praten, is inmiddels een mooie traditie geworden. Van in het prille begin was het de bedoeling om op deze dagen zowel private kwekers, dierentuinen, wetenschappers als veldonderzoekers samen te brengen en ik denk dat we daar ook dit jaar weer in geslaagd zijn.

Een evolutie die zich vooral na de eeuwwisseling heeft doorgezet is het actief worden van de verschillende focusgroepen. Dit zijn groepen van een beperkt aantal zeer geëngageerde liefhebbers, die zich speciaal inzetten voor één enkel fazantengeslacht, of zelfs voor één enkele soort. De wetenschappelijke aanpak, zoals bezoeken aan musea, grondig onderzoek van de oorspronkelijke literatuur, morfologisch en genetisch (DNA) onderzoek en het opzetten van kweekprogramma's hebben tot spectaculaire resultaten geleid en dwingt internationaal respect af. Vooral onze afdeling heeft in die nieuwe aanpak een belangrijke rol gespeeld. Jammer genoeg neemt de gemiddelde leeftijd van de WPA leden gestaag toe en worden met het voortschrijden der jaren de actieve liefhebbers-kwekers van wilde hoenderachtigen minder talrijk. Anderzijds maken de moderne transport- en communicatiemiddelen onderlinge contacten heel wat eenvoudiger dan dat 35 jaar geleden het geval was. De contacten tussen de ondertussen 6 Europese afdelingen en hun leden zijn dan ook opperbest en openen nieuwe perspectieven.

We hopen ook jou en je vrienden op onze volgende fazantendag te mogen verwelkomen!

Op bezoek bij onze oosterburen.

Als lid van WPA werden we uitgenodigd op het regionaal treffen west van WPA-Duitsland te Twisteden, nabij Kevelaer. Er was een bezoek gepland in de voormiddag bij Jozef Gerritzma en in de namiddag aan het vroegere vogelpark "Plantaria" dat nu omgevormd is tot een grote kinderspeeltuin "Irrland".

De zon is van de partij en bij aankomst worden we verwelkomd door de gastheer en kunnen we direct plaatsnemen op het terras waar reeds enkele fazantenliefhebbers zitten met een lekkere tas koffie en een gebakje.

Even later worden we uitgenodigd om de rondleiding te volgen. Jozef beschikt over een grote collectie kraanvogels. Deze zitten in ruime hokken en in verschillende rennen hebben de kraanvogels eieren. In de vrije vlucht-ren worden we zelfs bedreigd door een jufferkraanvogel die zijn eieren met alle mogelijke middelen verdedigt.

Nu we de collectie aan de linkerkant van de woning hebben bekeken, dwalen we verder af naar de rechterkant van de woning. Hier treffen we een tweede collectie van vogels aan. Alle mogelijke soorten van fazanten en kraanvogels zijn vertegenwoordigd in zijn collectie.

Even later gaan we de binnen volière inspecteren en aan de inkom worden we opgewacht door een paartje trompetvogels. In de binnen-

volière vinden we vooral pauwfazanten en vuurrugfazanten. Tevens kregen we een kleine demonstratie hoe jonge kookaburra's worden groot gebracht. Zonder het lachend geluid gaat de bek niet open, maar met de nodige decibels lukt dat wel en kan men de jonge vogels voederen.

De tijd vliegt voorbij en om twaalf uur worden we gevraagd om te volgen naar de barbecue, die plaats vindt in het speelpark "Irrland".

Dit vroegere vogelpark is volledig omgebouwd tot een grote speeltuin, eigenlijk een grote zandbak voor de kinderen. Overal staan er banken en is er gelegenheid om te picknicken en te barbecueën.

Wij doen niet

onder en ook onze barbecue vindt plaats in een echte zandbak, zelfs bij slecht weer kon de barbecue binnen doorgaan waar ook een heuse zandbank klaar lag.

Tijdens de namiddag is er een rondleiding door het park die we aan onze neus hebben moeten laten voorbij gaan omdat we ondertussen een vergadering hadden, maar we hebben het park daarna op ons eigen ritme verkend.

Er zijn maar enkele volières behouden in het park, maar deze bevatten wel nog een mooie collectie fazanten. Al de andere volières zijn echter verdwenen of hebben een andere bestemming gekregen.

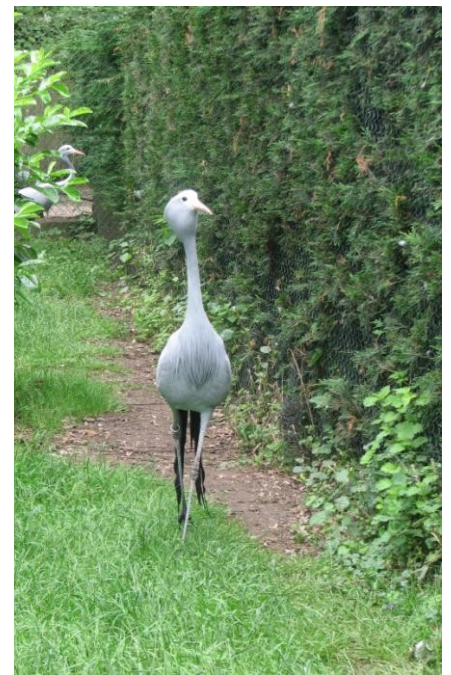
Het vogelpark heeft moeten plaats ruimen voor een grote kinderspeeltuin. Deze trend zien we

meer opkomen en in alle dierenparken komen meer en meer speeltuigen. De kinderen bepalen wat en hoe het verder gaat .

We hebben een mooie dag gehad en weer heel wat fazantenliefhebbers terug gezien. De nodige contacten

en afspraken zijn gemaakt om weer een jaar met volle moed verder te werken. We kunnen weeral uit zien naar de volgende ontmoeting met onze Duitse vrienden begin september te Rietberg.

Een nieuwe man?

Een ongewoon broedgeval van de Temminck-Tragopan (*Tragopan temminckii*)

Door MVDr.Petr Vrana , orebice@seznam.cz , www.wpacz - sk.com

Een ongewoon broedgeval van de Temminck-Tragopan (*Tragopan temminckii*)

Dank zij het feit dat er met deze prachtige dieren de laatste jaren succesvol gefokt is, zijn er nu in de Tjechische republiek een toenemend aantal liefhebbers. Niet alleen hun prachtige kleur en interessante levenswijze, maar ook hun eigenschap snel hun angst voor de mens te verliezen en vertrouwd te worden met hun verzorgers, zijn argumenten om deze dieren te houden.

Op die manier kwam ook ik aan deze schitterende vogels. Na verschillende jaren goudfazanten gekweekt te hebben, was dit een grote verandering. Mijn eerste paar kocht ik vier jaar geleden en ik verloor twee hennen in twee jaar door allerlei ongelukkige omstandigheden. Begin 2013 deed ik een laatste poging en kocht een jonge hen. Ik verwachtte geen kweekresultaten, aangezien ze slechts enkele maanden oud was. Bovendien was ze en is ze nog steeds erg schuw. Ze was ook bang voor de vier jaar oude haan en verstopte zich voortdurend voor hem

Mijn tragopanen zitten in een volière met verschillende soorten watervogels (mandarijn- en carolina-eenden en talingen). Ze zitten het jaar rond buiten, met de mogelijkheid te schuilen in het houten hok dat aan de volière is aangebouwd. Overdag gebruikten ze die ruimte vaak, maar 's nachts waren ze bijna altijd buiten, ongeacht het weer. In de paartijd wordt de man agressief en moeten de watervogels de gelegenheid hebben zich te verschuilen. In april bleef de hen zich nog altijd verschuilen. In ieder geval legde ik verse twijgen, hooi en mos in de nestmanden. Tragopan hanen planten zich pas het tweede jaar voort, maar de hennen kunnen op het eerste jaar al leggen. De hen legde al snel twee eieren. Tijdens de dag, rustte ze soms op het nest, maar broedde niet. Na ongeveer 10 dagen verwijderde ik de eieren en verzoende me met het feit dat er dit jaar geen nakomelingen zouden zijn. Maar na twee weken was een ander ei in het nest. Ze legde voor de tweede keer eieren, maar de hen zat weer in de buurt van het nest zonder te broeden. Ongeveer vijf dagen na het leggen van het laatste ei vond ik, tot mijn verbazing, de haan zittend op het nest! Ik wist uit de literatuur, dat hanen soms tot broeden overgaan, maar hanen zitten vaak slechts kort of onbetrouwbaar. Hoe dan ook, de mijne is waarschijnlijk anders, want buiten enkele korte pauzes om zich te voeden, broedde hij voortdurend. Wanneer ik hem uit het nest ving, keerde hij onmiddellijk terug naar de eieren. Hij was vrij tam en onbevreesd en doorstond mijn pogingen om het nest te controleren en viel met zijn snavel mijn vingers aan. Omdat het niet mogelijk was de eieren door te lichten, probeerde ik na drie weken van incubatie de goede oude methode en legde eieren in lauwwater. Tot mijn grote vreugde, de twee dreven boven. Ik legde de eieren dan terug onder de haan die tijdens deze test het nest niet had verlaten.

Na 29 dagen vond ik tot mijn grote vreugde twee kuikens onder de haan. De hen bleef voortdurend in de buurt en reageerde op de oproep van de kuikens. Omdat ik zorgen maakte over de jongen in een volière met andere vogels, zonderde ik de kuikens met hun vader na 24 uur af. Ik probeerde ook de hen erbij te zetten, maar de haan was zeer agressief naar haar. Dat is waarom ik de voorkeur aan gaf ze afzonderlijk te houden, maar zo dat ze elkaar konden zien. Het mannetje zorgde perfect voor de jongen, want het warmde ze regelmatig op en

bracht ze naar de bakjes met voedsel. Hij maakte allerhande geluiden en de kuikens reageerde goed op hem. De hen niet. Gezien het feit dat ik slechts een paar fazanten heb, had ik alleen een

mengsel van eenden opfok Lundi micro. Daarnaast heb ik een mengsel van kuikenvoer met gekookt ei toegediend. Haan en hen werden gevoed met een mengsel van fazantenvoer, verschillende vruchten, bladeren, grassen en bovendien werd granulaire Lundi tropic toegevoegd, dat gedurende het hele jaar. Misschien ook omdat hij zeer tam is, verdroeg de haan deze behandeling heel goed. Als gevolg van slecht regenachtig weer bleef de haan met de kuikens twee weken opgesloten. Na deze tijd heb ik besloten om hem vrij te laten. De haan bleef uit de buurt van de hen, maar de kuikens gebruikten de hele volière en wisselden tussen moeder en vader zonder enige problemen, maar ze brachten de nacht alleen met hun vader door. Hoewel er meerdere zwemvijvers voor eenden in de volière zijn, hadden de kuikens daar geen probleem mee. Na verloop van tijd werd het duidelijk dat de kuikens tot twee prachtige hennen opgroeiden. Het gedrag van de haan tegenover de hen stabiliseerde zich na het vertrek van de jongen naar een nieuwe kweker.

Nieuwsflitsen

We beginnen traditioneel met wat nieuws uit de verschillende focusgroepen.

Het **Tragopan project** breidt zich steeds meer uit. De stalen van de zesde fase worden op dit ogenblik onderzocht door BioGenomics aan de K U Leuven en een zevende fase is in voorbereiding. Vanuit de Galliformes TAG van EAZA worden de verschillende Europese zoos aangemoedigd om hieraan deel te nemen, meer bepaald voor de Satyr en de Temminck tragopanen. Deze soorten worden immers vaak door de zoos gehouden, zonder dat ze weten of hun dieren zuiver zijn. Verschillende dierentuinen hebben al sporadisch deelgenomen aan de voorbije onderzoeken en daaruit bleek dat ook bij hen regelmatig hybriden werden aangetroffen. Dank zij het DNA project van onze focusgroep kan daar nu verandering in komen. De kosten bedragen 75 € per staal. Wie wil deelnemen, kan best per E-mail contact opnemen met Willy Tieleman: willy.tieleman@skynet.be met vermelding van soort en aantal van de te testen vogels. De nodige inlichtingen worden u dan toegezonden.

Bij de focusgroep **Kraagfazanten** valt er positief en minder goed nieuws te melden. Jammer is dat het enige koppel zuivere Lady Amherstfazanten dat we bezitten niet voor nakomelingen heeft gezorgd. De haan, die door Noël Hendrickx in broedleer aan de groep is afgestaan heeft een gezegende leeftijd bereikt en is, nu hij eindelijk na lange jaren van geduldig afwachten een jonge zuivere hen ter beschikking kreeg, niet meer in staat gebleken voor bevruchte eieren te zorgen. Gelukkig is de werkgroep erin geslaagd een beperkt aantal jonge vogels van deze soort te bekomen via een import. Deze dieren zijn van verschillende bloedlijnen afkomstig en de hoop blijft dus bestaan dat we ooit over een populatie zuivere Lady's zullen kunnen beschikken. We gaan echter het vel van de spreekwoordelijke beer nog niet verkopen voor het zover is. Net zoals dat jaren geleden voor de goudfazanten het geval was, hebben de leden van de werkgroep besloten in eerste instantie de vogels in eigen beheer te houden en (proberen) te kweken, vooraleer ze aan andere medewerkers worden afgestaan.

De nieuwe bloedlijnen van de goudfazanten hebben intussen wel voor nakomelingen gezorgd, al dan niet in combinatie met onze eigen dieren van het 5000-project. Hierdoor wordt de toekomst van deze 5000-populatie weer wat veiliger gesteld.

Wat de actie tot behoud van de kritisch bedreigde **Edwardsfazant** betreft is er alleen maar positief nieuws te melden.

De plannen om deze soort te redden via een *ex situ*-populatie nemen steeds meer vorm aan. Het hoopgevende rapport van het eerste onderzoek door BioGenomics dat we op de ECBG bijeenkomst konden voorleggen leidde daar, zoals je in de vorige nieuwsbrief kon lezen, tot goedkeuring van een uitgebreidere tweede onderzoeksfase. We konden de resultaten van dat eerste onderzoek en de planning voor het tweede ook toelichten op de bijeenkomst van de EAZA Galliformes TAG, die begin juni doorging in Avifauna (Alphen aan de Rijn). Daar werd ook een oproep aan alle zoos gelanceerd om ons reddingsproject te steunen, ook financieel. Interessant was dat op deze meeting ook onze Amerikaanse collega's aanwezig waren, zoals ondermeer Chris Holmes van Houston Zoo in Texas, die momenteel het Internationaal Stamboek (ISB) voor de Edwardsfazant heeft overgenomen. Heiner Jacken (WPA-Duitsland) en onze eigen Ivan Roels hebben ook van deze gelegenheid geprofitteerd om met Chris samen te zitten en concreet te bespreken hoe ze verder zullen samenwerken. Het is immers de bedoeling dat ook de gegevens van de private kwekers in het ISB zullen worden opgenomen.

Ondertussen kregen we van verschillende zoos en ook van particulieren al een bijdrage voor het verdere onderzoek op onze rekening. Er kwam ook nog bijkomend goed nieuws: met de

Galliformes TAG hadden we namelijk een aanvraag ingediend tot subsidiëring van een gedeelte van het DNA onderzoek bij het EAZA IUCN SSC Southeast Asia Conservation Fund (SEAC). We waren dan ook erg verheugd te vernemen dat ons project geselecteerd was, wat een bijkomend bedrag van meer dan 4000 € voor de redding van deze prachtige soort inhoudt.

De selectie van de stalen voor deze volgende onderzoeksfase is momenteel van start gegaan en we hopen dat de onderzoeken nog dit jaar kunnen gebeuren.

Ondertussen heeft men in Vietnam ook niet stil gezeten. Op 9 juli ging daar een workshop door met 25 aanwezigen, allen erg geïnteresseerd in het probleem van het behoud van de Edwardsfazant. VietNature werd aangewezen als de coördinator van de vrijwillige Vietnam EPWG (Edwards Pheasant Working Group) waarvan de eerste leden vertegenwoordigers zijn van de Quang Binh, Quang Tri en Thua Thien-Hue provincies, verder de beheerders van sleutel Edwards sites, vertegenwoordigers van VietNature, IEBR (Institute for Ecological and Biological Resources) en Hanoi Zoo in de persoon van Dang Gia Tung. De leden van de groep zullen regelmatig (waarschijnlijk twee keer per jaar) bijeenkomen voor informatie-uitwisseling en werk-planning.

Op deze bijeenkomst waren Alain Hennache, wijzelf en enkele andere mensen uit Europa eveneens uitgenodigd. Omwille van praktische redenen, ondermeer de afstand, moesten we ons echter verontschuldigen. Wel werd ook het verslag van onze *ex situ*-activiteiten besproken dat we hen via onze contactpersoon van VietNature, Pham Tuan Ahn hadden toegezonden. We zijn erg blij dat Dang Gia Tung van Hanoi Zoo op onze

fazantendag als spreker zal zijn en ons daar meer concreet zal kunnen vertellen over wat er zich in het thuisland van de Edwardsfazant afspeelt.

Lidmaatschap 2014

De WPA Benelux is nu volledig overgestapt naar IBAN (het international Bank Account Number). Voor wie het lidgeld voor het jaar 2014 nog niet heeft overgemaakt, wilt u dat s.v.p nog doen en check dan eerst even of u de juiste gegevens nog in uw administratie heeft staan.

1093646 ING-bank Nederland

IBAN NL62INGB0001093646

BIC INGBNL2A

WORLD PHEASANT ASSOCIATION NEDERLAND-BELGIE

Wilt u bij het overmaken graag uw naam & lidgeld 2014 vermelden?

voor het jaar 2014 zijn de gevraagde bijdrages weer onveranderd:

gewoon lidmaatschap	27 euro
lid begunstiger (fellow)	50 euro
Conservation-lid	115 euro

Agenda

- 5-6 sept fazantendag WPA-Duitsland in Rietberg met bezoek aan Lundy farm
- 12 september 2014 ECBG vergadering te Planckendael
- **13 september 2014 fazantendag WPA-Benelux in Zoo Antwerpen**
- 18-21 sept 2014 WPA-Annual Convention in Ierland
- 18-19 oktober WPA-Frankrijk te Clères

Wie meer informatie wil over één van deze activiteiten, neemt best contact op met het secretariaat.

WPA-Benelux nodigt u uit op haar

Fazantendag 13 september 2014 in Zoo Antwerpen

programma

- 9-10h onthaal met koffie in Verlat-zaal
- 10-12h rondleiding
- 12-14 lunch in de zelfbediening Flamingo
- 14-18h lezingen in Darwin-zaal met koffiepauze
 - ✓ Opening door de voorzitter
 - ✓ Peter Galbusera (Zoo Antwerpen) conservatie
 - ✓ Philip Helsen (Zoo Antwerpen) inteelt bij Congopauwen
 - ✓ Jaap Corten (Afrikareiziger) Parelhoenders
 - ✓ Koffiepauze
 - ✓ Dang Gia Tung (Zoo Hanoi) fazanten en kamhoenders
 - ✓ John Corder (WPA) beelden van zeldzame fazanten

Tussenkost dagprogramma

25 € leden

30 € niet leden

Avondprogramma

Voor de liefhebbers is er een diner in een gezellig restaurant nabij de zoo voorzien.

Een 3-gangenmenu

Keuze hoofdgerecht: vis, vlees of vegetarisch

Bij inschrijving opgeven

Tussenkost 30 €

Aanvang om 19h

Bijdragen zijn te storten op rekeningnummer :

Nederland : 1093646 ING-bank

IBAN NL62INGB0001093646

Inschrijving is verplicht

voor 05 september 2014.

Tel (00)32 14 378676

Email: paulo.raeymaekers@skynet.be

